

JESTEL

EUROOPA KOHTU OTSUS (teine koda)

17. november 2011 *

Kohtuasjas C-454/10,

mille ese on ELTL artikli 267 alusel Bundesfinanzhofi (Saksamaa) 3. septembri 2010. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 17. septembril 2010, menetluses

Oliver Jestel

versus

Hauptzollamt Aachen,

EUROOPA KOHUS (teine koda),

koosseisus: koja esimees J. N. Cunha Rodrigues, kohtunikud U. Lõhmus (ettekandja), A. Rosas, A. Ó Caoimh ja A. Arabadjiev,

kohtujurist: P. Cruz Villalón,
kohtusekretär: A. Calot Escobar,

* Kohtumenetluse keel: saksa.

arvestades kirjalikku menetlust,

arvestades kirjalikke märkusi, mille esitasid:

- Tšehhi valitsus, esindajad: M. Smolek ja K. Havlíčková,

- Euroopa Komisjon, esindajad: B.-R. Killmann ja L. Bouyon,

olles 14. juuli 2011. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

otsuse

- ¹ Eelotsusetaotlus puudutab nõukogu 12. oktoobri 1992. aasta määruse (EMÜ) nr 2913/92, millega kehtestatakse ühenduse tolliseadustik (EÜT L 302, lk 1; ELT eriväljaanne 02/04, lk 307; edaspidi „tolliseadustik”), artikli 202 lõike 3 teise taande tõlgendamist.

- 2 Taotlus esitati O. Jesteli ja Hauptzollamt Aacheni (Aacheni kesktollibüroo, edaspidi „Hauptzollamt”) vahelises vaidluses seoses tollivõla tasumisega, mis tekkis kauba ebaseaduslikul Euroopa Liidu tolliterritooriumile toomisel.

Õiguslik raamistik

- 3 Tolliseadustiku artikkel 202 sätestab:

„1. Tollivõlg impordil tekib, kui:

- a) kaup, millelt tuleb tasuda imporditollimaks, tuuakse ebaseaduslikult ühenduse tolliterritooriumile [...]

[...]

Käesoleva artikli kohaldamisel tähendab ebaseaduslik tolliterritooriumile toomine sissetoomist, millega rikutakse artiklite 38–41 ja artikli 177 teise alapunkti nõudeid.

2. Tollivõlg tekib hetkel, kui kaup ebaseaduslikult tolliterritooriumile tuuakse.

3. Võlgnikud on:

- isik, kes kõnealuse kauba ebaseaduslikult tolliterritooriumile tõi,
- isikud, kes osalesid kauba ebaseaduslikus sissetoomises ja kes teadsid või oleksid pidanud [mõistlikult] teadma, et selline sissetoomine on ebaseaduslik, ja
- isikud, kes kõnealuse kauba omandasid või seda valdasid ja kes kauba omandamise või saamise ajal teadsid või oleksid pidanud [mõistlikult] teadma, et see on sisse toodud ebaseaduslikult.” [täpsustatud tõlge]

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimused

- 4 Eelotsusetaotlusest ja Euroopa Kohtule esitatud toimikust selgub, et O. Jestel müüs ajavahemikus aprillist 2004 kuni maini 2006 oksjonil internetikeskkonnas eBay, mille vahendusel ta pidas kahte poodi, Hiinast pärit kaupa. Ta tegutses nende kaupade müügilepingute sõlmimisel vahendajana ja võttis vastu müügil tasutava rahasumma. Kauba hinna määras ja tarnimise tagas asjaomaste kaupade Hiina tarnija. Hiina tarnija saatis kauba posti teel otse Saksamaal asuvatele ostjatele.
- 5 Ilmselt selle tõttu, et tarnija esitas saadetiste sisu ja väärtuse kohta ebaõigeid andmeid, saadeti põhikohtuasjas käsitletav kaup ostjale, esitamata seda tollile ja sellelt imporditollimaksu tasumata.

- 6 Hauptzollamt adresseeris O. Jestelile maksuotsuse ligikaudu 10 000 euro suuruses summas tollimaksu ja ligikaudu 21 000 euro suuruses summas impordikäibemaksu tasumiseks. Hauptzollamt väitis eelkõige, et O. Jestel osales kauba ebaseaduslikus liidu tolliterritooriumile toomises tolliseadustiku artikli 202 lõike 3 teise taande tähenduses. Selle maksuotsuse peale esitatud vaie jäeti rahuldamata.

- 7 Finanzgericht Düsseldorf jättis rahuldamata kaebuse, mille O. Jestel Hauptzollamti otsuse peale esitas. Nagu nähtub toimiku materjalidest, otsustas nimetatud kohus, et esiteks toodi kõnealune kaup tolliseadustiku artikli 202 tähenduses tolliterritooriumile ebaseaduslikult, kuna ühelt poolt toimus see tolliseadustiku artiklite 38–41 teatavaid sätteid rikkudes ja teiselt poolt ei olnud see kaup vabastatud tollile esitamise kohustusest, kuna selle väärtus ületas postisaadetistele kehtestatud 22 euro suuruse piirmäära. Teiseks oli O. Jestel tollivõla osas võlgnik eelkõige tolliseadustiku artikli 202 lõike 3 teise taande tähenduses.

- 8 Eelotsusetaotluse esitanud kohus, kellele nimetatud otsuse peale esitati kassatsioonkaebus, märgib, et müügilepingute sõlmimine eBay's ning ostjate nimede ja aadresside edastamine Hiina tarnijale ei kujuta O. Jesteli sõnul endast osalemist kauba ebaseaduslikus tolliterritooriumile toomises tolliseadustiku artikli 202 lõike 3 teise taande tähenduses, kuna tegemist on toimingutega, mis tehti selgelt enne kauba lähetamist ning mis olid seotud vaid võlaõiguslike kausaaltehingutega.

- 9 Eelotsusetaotluse esitanud kohus märgib, et senini ei ole käsitletud küsimust, kas O. Jestel eeldas, et põhikohtuasjas käsitletav import on ebaseaduslik, või arvas ta, nagu ta väitis, et see toimus eekirjade kohaselt, vaatamata sellega seoses tekkinud teatavatele kahtlustele. Siiski peab kohus kaheldavaks, kas põhikohtuasja asjaoludel on isik selle sätte alusel tollivõla osas võlgnik, ja seda isegi juhul, kui ta arvestab

võimalusega või koguni eeldab, et kauba müüja toob kõnealuse kauba liidu tolliterritooriumile ebaseaduslikult.

- 10 Neil asjaoludel otsustas Bundesfinanzhof menetluse peatada ja esitada Euroopa Koh-tule järgmised eelotsuse küsimused:

„1. Kas „osalemise” tõttu kauba ebaseaduslikus toomises Euroopa Liidu tolliterritooriumile [tolliseadustiku] artikli 202 lõike 3 teise taande tähenduses tekib tollivõlg isikul, kes ebaseaduslikus sissetoomises vahetult osalemata vahendab asjaomaste kaupade müügilepingute sõlmimist ja arvestab võimalusega, et müüja võib kaupade või neist osa tarnimisel kõrvale hoida imporditollimaksust?

2. Kas piisab sellest, et ta peab seda võimalikuks, või on ta võlgnik üksnes juhul, kui ta selle toimumist eeldab?”

Eelotsuse küsimused

- 11 Nende küsimustega, mida on kohane käsitleda koos, soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt teada saada, kas tolliseadustiku artikli 202 lõike 3 teist taanet tuleb tõlgendada nii, et isik, kes kauba ebaseaduslikus liidu tolliterritooriumile toomises vahetult osalemata vahendab selle kauba müügilepingu sõlmimist, loetakse kauba

ebaseaduslikus sissetoomises osalejaks. Kui vastus on jaatav, siis soovib kohus teada saada, kas selline isik on selle sätte alusel tollivõla osas võlgnik ainult siis, kui ta eeldas, et asjaomane kaup tuuakse tolliterritooriumile ebaseaduslikult, või piisab võlgnikuna kvalifitseerimiseks sellest, et isik üksnes peab sellist sissetoomist võimalikuks.

- 12 Kohe alguses tuleb meenutada, et liidu seadusandja soov oli, et pärast ühenduse tolliseadustiku jõustumist on ammendavalt määratletud nende isikute kindlaksmääramise tingimused, kes vastutavad tollivõla tasumise eest (vt 23. septembri 2004. aasta otsus kohtuasjas C-414/02: Spedition Ulustrans, EKL 2004, lk I-8633, punkt 39; 3. märtsi 2005. aasta otsus kohtuasjas C-195/03: Papismedov jt, EKL 2005, lk I-1667, punkt 38, ja 15. septembri 2005. aasta otsus kohtuasjas C-140/04: United Antwerp Maritime Agencies ja Seaport Terminals, EKL 2005, lk I-8245, punkt 30). Kui on tegemist tolliseadustiku artiklis 202 ette nähtud tollivõla tekkimisega kauba ebaseaduslikul tolliterritooriumile toomisel, siis on isikud, kes võivad olla võlgnikud, loetletud selle artikli lõikes 3.
- 13 Vastavalt Euroopa Kohtu praktikale tuleneb selle sätte sõnastusest, et ühenduse seadusandja on soovinud võimalikult laialt määratleda isikute ringi, keda võib pidada tollivõla tasumise eest vastutavaks isikuks imporditollimaksuga maksustatava kauba ebaseadusliku sissetoomise korral (vt eespool viidatud kohtuotsused Spedition Ulustrans, punkt 25, ja Papismedov jt, punkt 38).
- 14 Järgmiseks tuleb tõdeda, et selline isik nagu O. Jestel ei saa olla tollivõla osas võlgnik kõnealuse lõike 3 esimese ja kolmanda taande alusel, kuna tema tegevus piirdub kauba müügilepingute sõlmimisega vahendamise, müügil tasutava rahasumma vastuvõtmisega ning selle kauba tarnijale ostjate nimede ja aadresside edastamisega. Nimelt käsitlevad need taanded vastavalt isikut, kes selle kauba ilma deklareerimata

füüsiliselt sisse toob (vt 4. märtsi 2004. aasta otsus liidetud kohtuasjades C-238/02 ja C-246/02: Viluckas ja Jonusas, EKL 2004, lk I-2141, punkt 29, ja eespool viidatud kohtuotsus Papismedov jt, punkt 39) ja isikut, kes selle kauba pärast sissetoomist omandab või seda valdab.

- 15 Tolliseadustiku artikli 202 lõike 3 teise taande kohaselt on tollivõla tekkimisel võlgnik selline isik, kes osaleb kauba ebaseaduslikus liidu territooriumile toomises ja kes teadis või oleks pidanud mõistlikult teadma, et selline sissetoomine on ebaseaduslik. Sellest järeldub, et selle sätte alusel peavad võlgnikuna kvalifitseerimiseks olema täidetud kaks tingimust, millest esimene on objektiivne, nimelt sissetoomisel osalemine, ja teine subjektiivne, nimelt isiku teadlik osalemine ebaseaduslikus sissetoomises (vt selle kohta eespool viidatud kohtuotsus Papismedov jt, punkt 40).
- 16 Euroopa Kohus on esiteks selles sättes oleva objektiivse tingimuse osas sedastanud, et ebaseaduslikus sissetoomises on osalenud selline isik, kes võttis sissetoomisest mingil viisil osa (eespool viidatud kohtuotsus Spedition Ulustrans, punkt 27).
- 17 Nagu kohtujurist on oma ettepaneku punktis 39 märkinud, ei ole seadusandja selles osas täpsustanud, et see säte käib ainult sellise isiku kohta, kes on ebaseaduslikule sissetoomisele vahetult kaasa aidanud. Seega võib tegemist olla ka isikuga, kes on kaasatud toimingutesse, mis on sellise sissetoomisega seotud.
- 18 Mis puutub põhikohtuasja asjaoludesse, siis tuleb tõdeda, et nii asjaomaste müügi- lepingute sõlmimine kui ka nende lepingute esemeks olev kauba tarnimine on ühe ja sama tehingu, nimelt selle kauba müügitehingu osad. Seega isik nagu O. Jestel

põhikohtuasjas, kes kauba ebaseaduslikus liidu tolliterritooriumile toomises vahetult osalemata vahendas selle kauba müügilepingu sõlmimist, tuleb lugeda kauba ebaseaduslikus sissetoomises osalejaks tolliseadustiku artikli 202 lõike 3 teise taande tähenduses.

- 19 Teiseks soovib eelotsusetaotluse esitanud kohus selles sättes oleva subjektiivse tingimuse osas teada, kas selle tingimuse täitmiseks on vaja, et kõnealuses sättes ette nähtud osaleja eeldab, et sissetoomine toimub ebaseaduslikult, või piisab sellest, et ta peab seda võimalikuks. Küsimus on seotud põhikohtuasja eripäraga, mis seisneb selles, et ebaseaduslik tolliterritooriumile toomine toimus osalemistoimingust hiljem.
- 20 Tolliseadustiku artikli 202 lõike 3 teises taandes olev subjektiivne tingimus põhineb tõigal, et sellises sissetoomises osalenud isik teadis või oleks pidanud mõistlikult teadma, et sissetoomine on ebaseaduslik, mis omakorda tähendab, et selline isik oli teadlik või oleks pidanud mõistlikult teadma ühest või mitmest eeskirjade rikkumise juhtumist.
- 21 Kuna selle tingimuse puhul on tegemist faktiliste asjaolude tuvastamisega, siis on liidu kohtute ja siseriiklike kohtute vahelist pädevuse jaotust arvestades eelotsusetaotluse esitanud kohus see, kes peab otsustama, kas see tingimus on põhikohtuasja puhul täidetud (vt selle kohta eespool viidatud kohtuotsus Papismedov jt, punkt 41). Siiski võib Euroopa Kohus eelotsust langetades esitada vajaduse korral täpsustusi, mille eesmärk on suunata siseriiklikku kohut otsuse tegemisel (vt selle kohta 10. septembri 2009. aasta otsus kohtuasjas C-446/07: Severi, EKL 2009, lk I-8041, punkt 60, ja 11. novembri 2010. aasta otsus kohtuasjas C-232/09: Danosa, EKL 2010, lk I-11405, punkt 34).

- 22 Sellega seoses tuleb esiteks arvestada sellega, et tolliseadustiku artikli 202 lõike 3 teises taandes oleva fraasi „oleks pidanud mõistlikult teadma” sõnastus viitab tähelepaneliku ja hoolsa ettevõtja tegutsemisele.
- 23 Teiseks peab eelotsusetaotluse esitanud kohus hindamisel arvesse võtma kõiki põhi-kohtuasja asjaolusid.
- 24 Seejuures tuleb eelkõige arvestada sellega, et müügilepingute sõlmimisel vahendajana tegutsev isik peab teadma, et kolmandast riigist pärineva kauba liidus asuvasse sihtkohta tarnimisel tekib kohustus tasuda tollimaksu. Seega on asjakohane uurida, kas vahendaja tegi omalt poolt kõik temalt mõistlikult eeldatava selleks, et asjaomast kaupa ei toodaks liidu tolliterritooriumile ebaseaduslikult, ja eelkõige, kas ta teavitas tarnijat kohustusest deklareerida see kaup tollile.
- 25 Samuti tuleb arvestada teabega, mis tulenevalt vahendaja lepingulistest kohustustest on tema käsutuses või mida ta peaks mõistlikult teadma. Selles kontekstis on samuti oluline uurida, kas tasumisele kuuluv imporditollimaks on märgitud müügilepingus või muudes vahendaja käsutuses olevates dokumentides, mis viitab sellele, et kaup tuuakse liidu tolliterritooriumile seaduslikult.
- 26 Lisaks võib arvesse võtta ajavahemikku, mille jooksul vahendaja kõnealuse kauba müüjale teenuseid osutas. Nimelt kui vahendaja osutas neid teenuseid pika aja vältel, näib vähetõenäolisena see, et tal puudus võimalus saada teada, kuidas müüja kõnealuse kauba tarnimisel tegutseb.

- 27 Eeltoodu põhjal tuleb esitatud küsimustele vastata, et tolliseadustiku artikli 202 lõike 3 teist taanet tuleb tõlgendada nii, et kauba liidu tolliterritooriumile ebaseaduslikul toomisel tekkinud tollivõla korral tuleb võlgnikuks lugeda isikut, kes sissetoomises vahetult osalemata vahendab kauba müügilepingute sõlmimist, juhul kui ta teadis või oleks pidanud mõistlikult teadma, et sissetoomine on ebaseaduslik, mille tuvastamine on eelotsusetaotluse esitanud kohtu ülesanne.

Kohtukulud

- 28 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus pooleli oleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse siseriiklik kohus. Euroopa Kohtule märkuste esitamiseiga seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (teine koda) otsustab:

Nõukogu 12. oktoobri 1992. aasta määruse (EMÜ) nr 2913/92 (millega kehtestatakse ühenduse tolliseadustik) artikli 202 lõike 3 teist taanet tuleb tõlgendada nii, et kauba Euroopa Liidu tolliterritooriumile ebaseaduslikul toomisel tekkinud tollivõla korral tuleb võlgnikuks lugeda isikut, kes sissetoomises vahetult

osalemata vahendab kauba müügilepingute sõlmimist, juhul kui ta teadis või oleks pidanud mõistlikult teadma, et sissetoomine on ebaseaduslik, mille tuvastamine on eelotsusetaotluse esitanud kohtu ülesanne.

Allkirjad